

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

วีชราภรณ์ จุ้ยลำเพ็ญ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 1 สำนักวิชาการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติเรื่ององค์กรอิสระไว้ในหมวด 12 โดยกำหนดให้มีองค์กรอิสระทั้งสิ้น 5 องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ธนกฤต วรธนัชชากุล, 2560) สำหรับบทความนี้จะขอเสนอเฉพาะเรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์กรอิสระดังกล่าวข้างต้น

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยมีเจตนารมณ์ที่จะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ปฏิรูปการเมืองในส่วนของ การเลือกตั้งแทนการจัดการเลือกตั้งแบบเดิมที่มีกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบซึ่งอยู่ในระบบราชการทำให้ถูกกล่าวหาว่าการเลือกตั้งมีพรรคการเมืองและนักการเมืองที่บริหารกระทรวงรับผิดชอบการเลือกตั้งใช้กลไกของรัฐเอื้อประโยชน์ต่อพรรคพวกโดยวิธีการต่าง ๆ ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมกับอีกฝ่ายหนึ่ง (คณิน บุญสุวรรณ, 2547 น. 90, อ้างถึงใน วิภาพรรณ สารภักดิ์, 2552, น. 33) ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงถือว่าเป็นหน้าด่านที่สำคัญที่สุดในการคัดสรร หรือคัดเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่ หรือใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน โดยผ่านกระบวนการตัดสินใจของประชาชน (รัสมิ์ สันตะพต, 2554, น. 22)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งในทุกๆระดับของประเทศ ตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ไปจนถึงการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ประกอบด้วย ประธานกรรมการการเลือกตั้ง 1 คน และกรรมการการเลือกตั้งอีก 4 คน รวมเป็น 5 คน โดยมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งจำนวน 3 คน และได้รับการสรรหาจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 40 ปีบริบูรณ์
 2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 3. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้
1. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
 2. อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง
 3. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาล หรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

4. วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
5. ตีดยาเสพติดให้โทษ
6. เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
7. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล
8. เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยให้พ้นโทษมายังไม่ถึง 5 ปี ในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ความผิดโดยประมาทหรือลหุโทษ
 9. เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่
 10. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ
 11. อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพราะศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
 12. อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเคยถูกวุฒิสภามีมติถอดถอนออกจากตำแหน่ง
 13. ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
 14. ไม่เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะ 3 ปี ก่อนการดำรงตำแหน่ง
 15. ไม่เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 16. ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
 17. ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่ เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ
 18. ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหากผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด
 19. ไม่ประกอบวิชาชีพอิสระอื่นใด (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, น. 191)

คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ปี 2550 นี้ มีวาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

 1. ออกประกาศหรือวางระเบียบกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมาย
 2. วางระเบียบเกี่ยวกับข้อห้ามในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีขณะอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงการรักษาประโยชน์ของรัฐ และคำนึงถึงความสุจริต เทียบธรรม ความเสมอภาค และโอกาสที่ขัดแย้งกันในการเลือกตั้ง
 3. กำหนดมาตรการและการควบคุมการบริจาคเงินให้แก่พรรคการเมือง การสนับสนุนทางการเงินของรัฐ การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งรวมทั้งการตรวจสอบบัญชี

ทางการเงินของพรรคการเมืองโดยเปิดเผย และการควบคุมการจ่ายเงินหรือรับเงินเพื่อประโยชน์ในการลงคะแนนเลือกตั้ง

4. มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายในการเลือกตั้ง

5. สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

6. สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

7. ประกาศผลการเลือกตั้ง ผลการสรรหา และผลการออกเสียงประชามติ

8. ส่งเสริมและสนับสนุนหรือประสานงานกับหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือสนับสนุนองค์การเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

9. ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ (บุญยิ่ง ประทุม, 2550, น. 1)

สำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประกอบด้วยกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 7 คน โดยมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา จำนวน 5 คน และได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน 2 คน เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 45 ปี แต่ไม่เกิน 70 ปี
2. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
3. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
4. มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
5. มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

1. เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

2. ตติยาเสพติดให้โทษ

3. เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

4. เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

5. เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

6. อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัคร

รับเลือกตั้ง

7. ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

8. เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึง 10 ปี นับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

9. เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

10. เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

11. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้าส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

12. เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

13. เป็นผู้อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

14. เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

15. เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

16. เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

17. เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะ 10 ปี ก่อนเข้ารับการศึกษาหรือสรรหา

18. เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะ 10 ปี ก่อนเข้ารับการศึกษาหรือสรรหา

19. เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

20. เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

21. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

22. เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

23. มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, น. 62)

นอกจากคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามทั่วไปตามที่กล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

1. ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาจำนวน 5 คน จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2 เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.3 ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

1.4 เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 20 ปี นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

1.5 เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่า 10 ปี

1.6 หรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย หรือเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัด รวมกันไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือเป็นพนักงานหรือเคยทำงานในภาคประชาสังคมมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 20 ปี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการสรรหาประกาศกำหนด

2. ผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน 2 คน จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษาหรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, น. 63-68)

คณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว มีวาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ
2. ควบคุมดูแลการเลือกตั้ง ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมและควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร
3. เมื่อผลการสืบสวนหรือไต่สวน หรือเมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกตั้งข้างต้น มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกการเลือกตั้งหรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วย
4. สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก ไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำการหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ที่มีลักษณะเป็นการทุจริต หรือทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม
5. ควบคุมการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย
6. หน้าที่และอำนาจอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, น. 64)

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้เพิ่มจำนวนคณะกรรมการการเลือกตั้งจาก 5 คน เป็น 7 คน โดยมีเจตนารมณ์เพื่อให้ตรวจสอบการทุจริตในการเลือกตั้งมีความเข้มข้นขึ้น และได้กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้สูงกว่าเดิมเพราะต้องการได้ผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเป็นกลางทางการเมือง ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีความกล้าหาญ รวมทั้งมีอำนาจเพิ่มมากขึ้นเพื่อจัดการทุจริตการเลือกตั้งอย่างจริงจัง เช่น อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกไม่ได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ได้ และถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือรู้เห็นกับการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งของบุคคลอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราว

นอกจากนี้ ในกรณีที่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง สั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ หรือสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวดังกล่าวข้างต้น หรือภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือกแล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือก หรือรู้เห็นกับการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสิทธิเลือกตั้ง

ของผู้ขึ้น และหากศาลฎีกาพิพากษาว่ามีการกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสิทธิเลือกตั้งของผู้ขึ้นเป็นเวลา 10 ปี และเมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้ขึ้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะมีคำพิพากษา และเมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้ขึ้นกระทำความผิด ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา สิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ (ชนกฤต วรรณชชากุล, 2560)

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

คณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประกอบด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 7 คน มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา จำนวน 5 คน และได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน 2 คน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว มีคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ได้มีการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้สูงกว่าเดิม รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งผู้เรียบเรียงเห็นด้วยกับเรื่องดังกล่าวเพราะจะทำให้การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความชัดเจนมากขึ้น มีการตรวจสอบการทุจริตในการเลือกตั้งเข้มข้นมากขึ้นกว่าเดิม มีการกำหนดโทษรุนแรงสำหรับการทุจริตการเลือกตั้งซึ่งเป็นการขจัดการทุจริตในการเลือกตั้งอย่างจริงจัง แต่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมในเรื่องของการสืบสวนไต่สวนเกี่ยวกับการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่มีอำนาจมากขึ้น ดังนั้นบุคคลที่จะมาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งนอกจากมีคุณสมบัติตามที่กำหนดแล้ว จะต้องเป็นบุคคลที่มีความเป็นกลางทางการเมืองอีกด้วย

สำหรับการดำเนินการเพื่อจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ นั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และหลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว คงจะได้เห็นการใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญใหม่นี้ได้ชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

- ธนภุต วรรณชชากุล. (9 พฤษภาคม 2560). องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญใหม่ กับวิถีแห่งอำนาจ. **มติชน**, น. 15.
- บุญยี่ง ประทุม. (2550). **บทบาทขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ 2550**. สืบค้น 17 พฤษภาคม 2560 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/228276>
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550” (24 สิงหาคม 2550). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก, น. 84-91.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 63-68.
- รัสมิ์ สันตะพด. (2554). **ภาพลักษณ์การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจันทบุรี ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลบางกะจะ**. สืบค้นจาก ฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย
- วิภาพรรณ สารภักดิ์. (2552). **บทบาทคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร**. สืบค้นจาก ฐานข้อมูลโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย